

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंती निमित्त दिनांक ३१ मे रोजी प्रत्येक ग्रामपंचायत/गट ग्रामपंचायत क्षेत्रातील दोन कर्तबगार महिलांना “पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर महिला सन्मान पुरस्कार” देऊन सन्मानित करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन

महिला व बाल विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- मसपु-२०२३/प्र.क्र.१४२/कार्या-२,
नवीन प्रशासकीय इमारत, तिसरा मजला, मादाम कामा रोड,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक -९ मे, २०२३.

वाचा:- ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेडपीए २०१३/प्र.क्र.७६/पंरा-१, दि.१९.०१.२०२१.

प्रस्तावना:

महिला व बाल विकास क्षेत्रामध्ये उत्कृष्ट कार्य करीत असलेल्या महिलांना प्रोत्साहन मिळावे, याकरिता प्रत्येक ग्रामपंचायत/गट ग्रामपंचायत क्षेत्रातील दोन कर्तबगार महिलांना ग्रामपंचायत कार्यालयामध्ये पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांचे जयंती निमित्त दिनांक ३१ मे रोजी “पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर महिला सन्मान पुरस्कार” देऊन सन्मानित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंती निमित्त दरवर्षी दिनांक ३१ मे रोजी प्रत्येक ग्रामपंचायत/गट ग्रामपंचायत क्षेत्रातील महिला व बाल विकास क्षेत्रामध्ये उत्कृष्ट कार्य करीत असलेल्या दोन कर्तबगार महिलांना “पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर महिला सन्मान पुरस्कार” देऊन सन्मानित करण्यास या शासन निर्णयाव्दारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर पुरस्कार हा दरवर्षी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंतीच्या दिवशी देण्यात यावा. सदर पुरस्काराचे स्वरूप, पात्रता निकष, पुरस्कारार्थी महिलेची निवड करण्याची कार्यपद्धती व यंत्रणा खालीलप्रमाणे राहिल:-

१. पुरस्काराचे स्वरूप:-

१. सन्मानपत्र
२. सन्मानचिन्ह
३. शाल व श्रीफळ (नारळ)
४. रोख रक्कम (रु.५००/- प्रती महिला)

२. पात्रता निकष:-

१. महिला व बाल विकास क्षेत्रामध्ये उत्कृष्ट/उल्लेखनिय कार्य करीत असलेल्या महिला,
२. सदर महिला हया त्याच ग्रामपंचायतीतील/गट ग्रामपंचायतीतील रहिवासी असावी,
३. त्याचे कार्य हे त्याच ग्रामपंचायती/गट ग्रामपंचायतीमध्ये केलेले असावे,
४. महिला व बाल विकास क्षेत्रात किमान ३ वर्ष कार्य केलेले असावे,
५. पुरस्कार प्राप्त महिला या सात वर्षांनंतर सदर पुरस्कारासाठी पुन्हा पात्र ठरतील,
६. महिलांच्या समस्या व प्रश्नांबाबत जाणीव व संवेदनशीलता असावी,
७. सामाजिक क्षेत्रात सक्रीय सहभाग असावा,
८. महिला अत्याचारामध्ये समाविष्ट नसावी,
९. बाल विवाह प्रतिबंध, हुंडा निमुलन, लिंग चिकीत्सा प्रतिबंध, घरगुती हिंसा प्रतिबंध, महिला सक्षमीकरण, महिला स्वयंसहाय्यता बचत गट, आरोग्य, साक्षरता, मुलींच्या शिक्षणासाठी पुढाकार या सारख्या कार्यामध्ये उत्स्फूर्तपणे पुढाकार घेतलेला असावा.

३. पुरस्कारार्थी महिलेची निवड करण्याची कार्यपद्धती:-

इच्छुक महिलेने स्वतःची वैयक्तिक माहिती व केलेल्या कार्याच्या तपशिलासह संबंधित ग्रामपंचायतीकडे अर्ज करावा.

४. यंत्रणा:-

- अ) जिल्हास्तरावर जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी, जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी व महिला आर्थिक विकास महामंडळाचे जिल्हा समन्वय अधिकारी यांनी समन्वयाने जिल्ह्यातील प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये उपरोक्त उपक्रम योग्य पद्धतीने राबविण्याची दक्षता घ्यावी.
- ब) तालुकास्तरावर बाल विकास प्रकल्प अधिकारी व संरक्षण अधिकारी (कनिष्ठ) यांनी समन्वयाने तालुक्यातील प्रत्येक ग्रामपंचायतीमध्ये उपरोक्त उपक्रम योग्य पद्धतीने राबविण्याची दक्षता घ्यावी.
- क) ग्रामपंचायत स्तरावर दोन कर्तबगार महिलांची निवड करण्यासाठी संबंधित ग्रामपंचायतीचे सरपंच यांच्या अध्यक्षतेखाली ग्रामसेवक, पोलिस पाटील, प्राथमिक शाळेचे मुख्याध्यापक, अंगणवाडी सेविका व आशा वर्कर यांची समिती गठीत करण्यात यावी. ज्या ग्राम पंचायतीमध्ये लोकनियुक्त प्रतिनिधी यांचा कार्यकाल समाप्त झालेला असेल/ ग्रामपंचायत बरखास्त झालेली असेल, अशा ठिकाणी प्रशासक यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात यावी.

३. सन्मानपत्राचा विहीत नमुना आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी शासनाच्या मान्यतेने निश्चित करून जिल्हास्तरावरील अधिकाऱ्यांमार्फत प्रत्येक ग्रामपंचायतीला उपलब्ध करून द्यावा. त्यापुढील कार्यवाही ग्रामपंचायत स्तरावर करण्यात यावी.

४. सदर पुरस्कारासाठी प्रती ग्रामपंचायत / गट ग्रामपंचायत अंदाजे रु. २०००/- इतका खर्च अपेक्षित आहे. सदर खर्च “जिल्हा परिषदांमध्ये स्थापन करण्यात आलेल्या महिला व बाल कल्याण समितीने राबवावयाच्या योजनांबाबत” ग्राम विकास विभागाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय क्र.झेडपीए २०१३/प्र.क्र.७६/पंरा-१, दि.१९.०१.२०२१ अन्वये महिला व मुलींना सर्व क्षेत्रात सक्षम करण्यासाठी जिल्हा परिषद क्षेत्रात महिला व बाल कल्याण समित्यांना उपलब्ध होणाऱ्या जिल्हा परिषद उत्पन्नाच्या १० टक्के निधीमधून करावा.

५. सदर पुरस्कार या वर्षी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या जयंतीच्या दिवशी म्हणजेच दि.३१ मे, २०२३ रोजी प्रदान करण्यात यावा. याबाबतची प्रक्रिया तात्काळ सुरु करण्यात यावी. प्रस्तुत उपक्रमाबाबत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अनुपालन अहवाल आयुक्त, महिला व बाल विकास, पुणे यांनी शासनास दि.१५ जून, २०२३ पर्यंत सादर करावा.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०५०९१६५०३३३३३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(सुनिल सरदार)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/सदस्य, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ, मुंबई,
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधानमंडळ, मुंबई,
६. मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय मुंबई,
९. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय मुंबई,
- १०.अपर मुख्य सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११.प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई,
- १२.विभागीय आयुक्त (सर्व),
- १३.आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, महाराष्ट्र राज्य, नवी मुंबई,

- १४.आयुक्त, महिला व बाल विकास, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १५.व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई,
- १६.जिल्हाधिकारी (सर्व),
- १७.सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
१८. महालेखापाल - महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर,
- १९.महालेखापाल - महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर,
- २०.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- २१.सर्व जिल्हा परिषद/सर्व पंचायत समिती/सर्व ग्रामपंचायत,
- २२.सह सचिव/उपसचिव/अवर सचिव महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २३.सर्व सह आयुक्त/उप आयुक्त / उपआयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे,
- २४.सर्व विभागीय उपआयुक्त, महिला व बाल विकास,
- २५.सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी, जिल्हा परिषद, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, जिल्हा समन्वयक, माविम,
- २६.महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २७.निवड नस्ती, कार्यासन-२.